

مفاهیم پایگاه داده

درس چهارم: قوانین جامعیت

سید کاوه احمدی

جامعیت پایگاه داده‌ها

■ یعنی:

— صحت، دقت و سازگاری داده‌های ذخیره‌شده در پایگاه در تمام لحظات

عواملی که سبب نقض جامعیت می شوند:

- اشتباه در برنامه‌های کاربردی
- اشتباه در وارد کردن داده‌ها
- وجود افزونگی کنترل نشده
- توارد تراکنشها به گونه‌ای که داده نامعتبر ایجاد شود.
- خرابیهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری

انواع قواعد جامعیت

- قواعد کاربری (قواعد خاص)
- متا قواعد (قواعد عام)

قواعد کاربری

- قواعدی هستند که توسط کاربر مجاز تعریف می‌شوند.
- در مورد یک پایگاه داده خاص مطرح می‌شوند
- عمومیت ندارند
- به این قواعد، قواعد محیطی یا وابسته به داده و یا محدودیتهای جامعیت معنایی می‌گویند.

انواع قواعد کاربری در مدل رابطه‌ای

- محدودیت دامنه: ناظر بر یک میدان است و مقادیر مجاز آن را مشخص می‌کند.
- محدودیت صفتی (ستونی): ناظر به یک صفت است و بیان‌کننده نوع آن صفت است.

متا قواعد

- قواعدی هستند که باید توسط هر سیستم رابطه‌ای در هر پایگاه داده رابطه‌ای اعمال شود، وابسته به داده‌های خاصی نیستند و عمومیت دارند.

انواع متا قواعد

■ قاعده جامعیت موجودیتی:

- ناظر به کلید اصلی است
- هیچ جزء تشکیل دهنده کلید اصلی نمی تواند هیچ مقدار باشد.

■ قاعده جامعیت ارجاعی:

- ناظر بر کلید خارجی است.

– اگر صفت خاصه A_i در رابطه R_2 کلید خارجی باشد در این صورت:

■ A_i در R_2 می تواند هیچ مقدار داشته باشد یا اینکه باید حتما مقداری داشته باشد که در رابطه

مرجع R_1 وجود دارد.

حذف آبشاری

- با حذف مقدار کلید اصلی از جدول مرجع، تمامی سطرهای موجود در جداول رجوع کننده به آن که حاوی مقدار فوق می باشد به طور خودکار پاک می شوند.

به روز رسانی آبشاری

- در صورت به روز رسانی (تغییر) مقدار کلید اصلی در یک جدول، تمامی مقادیر مرتبط با آن در جداول دیگر هم تغییر می کند.

محدودیت‌های ناساختاری

■ به متاقواعد محدودیت‌های ساختاری می‌گویند

- وابستگی‌های تابعی
  - وابستگی‌های چندمقداری
  - وابستگی‌های شمول
  - وابستگی زمانی
  - وابستگی برابری
- محدودیت‌های ناساختاری

انواع جامعیت (Integrity) در مدل رابطه‌ای

■ جامعیت دامنه‌ای (Domain integrity)

– هر صفت باید از نوع خودش باشد.

– هر صفت باید مقادیر مجاز خود را رعایت کند.

■ جامعیت درون رابطه‌ای (Intra-relation integrity)

– کلیدهای اصلی و فرعی نباید مقادیر تکراری داشته باشند.

■ جامعیت ارجاع (Referential integrity)

– کلید خارجی نمی‌تواند مقداری داشته باشد که در جدول مرجع وجود ندارد.

راه‌های اعمال قواعد جامعیت

- معرفی کلید اصلی
- اعلام هیچ مقدارناپذیری صفت
- معرفی کلید خارجی
- اعلان محدودیتهای مورد نظر، در شمای پایگاه داده‌ها
- نوشتن `trigger`
- اعلان محدودیتهای در `statement`